

บันทึก

เรื่อง ทาหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการมูลนิธิ (กรณีอัสสละพียะฮ์มูลนิธิมี
ตำแหน่งกรรมการอำนวยการมูลนิธิว่างลงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวน
กรรมการทั้งหมด กรรมการที่เหลืออยู่นั้นจะพิจารณาเลือกบุคคล
ให้เป็นกรรมการซ่อมแทนให้ครบจำนวนได้หรือไม่)

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๔๐๒/๑๐๕๙๓ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือหาหรือ
กระทรวงมหาดไทยว่า เดิมอัสสละพียะฮ์มูลนิธิได้แต่งตั้งกรรมการอำนวยการมูลนิธิไว้จำนวน ๑๕
คน ต่อมาคณะกรรมการดังกล่าวได้มีกรรมการถึงแก่กรรมจำนวน ๘ คน คงเหลือกรรมการเพียง
๗ คน ตามตราสารของมูลนิธิ ข้อ ๗ วรรคสอง^๑ กำหนดว่า ในกรณีตำแหน่งกรรมการว่างลง
กรรมการที่เหลืออยู่นั้นเป็นผู้พิจารณาเลือกบุคคลให้เป็นกรรมการซ่อมแทนให้ครบจำนวน และ
ตราสารมูลนิธิ ข้อ ๑๔^๒ กำหนดว่า การประชุมของคณะกรรมการทุกครั้ง ต้องมีกรรมการเข้า
ประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการจึงจะถือเป็นองค์ประชุมตามกฎหมายปกติถือเอาเสียงข้าง
มากเป็นมติ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานเป็นผู้ชี้ขาด เว้นแต่มติตามข้อ ๒๒^๓ และข้อ ๒๔^๔
ในกรณีเช่นนี้ กรรมการที่เหลืออยู่ ๗ คน นั้น จะสามารถแต่งตั้งกรรมการมูลนิธิแทนตำแหน่งที่
ว่าง จะได้หรือไม่ ประการใด

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการของ
มูลนิธินั้นจะต้องจดทะเบียนต่อทางราชการก่อน จึงจะถือว่าเป็นกรรมการมูลนิธิที่ถูกต้องในกรณีที่
กรุงเทพมหานครหาหรือมานั้น ถือว่าคณะกรรมการของมูลนิธิมีอยู่จำนวน ๑๕ คน ต่อมากรรมการ
ได้ถึงแก่กรรมลง ๘ คน คงเหลือกรรมการที่จดทะเบียนแล้วจำนวน ๗ คน แม้ว่ากรรมการจะ
เหลืออยู่เพียง ๗ คน แต่จำนวนของคณะกรรมการนี้คงมีอยู่จำนวน ๑๕ คนเท่าเดิมจนกว่าจะได้มี
การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการต่อทางราชการ การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการ

^๑ข้อ ๗

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง กรรมการที่เหลืออยู่นั้นเป็นผู้พิจารณาเลือกบุคคล
ให้เป็นกรรมการซ่อมแทนให้ครบจำนวน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ข้อ ๑๔ การประชุมของคณะกรรมการทุกครั้งต้องมีกรรมการเข้าประชุมไม่น้อยกว่า
ครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการ จึงจะเป็นองค์ประชุมตามกฎหมายปกติ ถือเอาเสียงข้างมากเป็นมติ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน
ให้ประธานเป็นผู้ชี้ขาด เว้นแต่มติตามข้อ ๒๒ และข้อ ๒๔

^๓ข้อ ๒๒ ตราสารนี้จะแก้ไขเพิ่มเติมได้แต่ต้องมีมติ ๒ ใน ๓ ของคณะกรรมการอำนวยการ

^๔ข้อ ๒๔ ให้ที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการพิจารณาวางระเบียบการปฏิบัติอื่นใด ซึ่งมีได้
ระบุไว้ในตราสารนี้ได้

จะต้องมีการประชุมของคณะกรรมการ เพื่อทำการเลือกตั้งบุคคลด้วย ดังนั้น จึงต้องใช้ตราสารมูลนิธิข้อ ๑๔^๕ บังคับ คือ จะต้องมีการมาประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการ จึงจะถือเป็นองค์ประชุม การที่ตราสารมูลนิธิ ข้อ ๗ วรรคสอง^๖ กำหนดให้กรรมการที่เหลืออยู่เป็นผู้พิจารณาเลือกบุคคลให้เป็นกรรมการซ่อมแทน ย่อมหมายความว่า กรรมการที่เหลืออยู่นั้นจะต้องมีจำนวนครบองค์ประชุมตามตราสาร ข้อ ๑๔ ด้วย ไม่ได้หมายความว่า มีกรรมการเหลืออยู่เท่าใดก็สามารถทำการเลือกตั้งกรรมการซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่างได้ ฉะนั้น กรรมการมูลนิธิที่เหลืออยู่เพียง ๗ คนไม่สามารถทำการเลือกตั้งกรรมการซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่างได้ เพราะมีกรรมการไม่ครบองค์ประชุมตามตราสารข้อ ๑๔ ความเห็นของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเป็นไปตามแนวเดิมที่ได้เคยปฏิบัติมาดังปรากฏจากหนังสือที่ มท ๐๓๑๓/๓๗๖๙ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๐ ตอบข้อหารือจังหวัดสมุทรปราการและหนังสือที่ มท ๐๔๐๒/๙๔๔๕๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๖ ตอบข้อหารือคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่า ความเห็นของกระทรวงมหาดไทยในปัญหาดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(กรมการปกครอง) และผู้แทนกรุงเทพมหานครแล้ว มีความเห็นดังนี้

ความเห็นของกระทรวงมหาดไทยที่ว่า กรรมการอำนวยการมูลนิธิอัสสละฟียะฮ์ที่เหลืออยู่เพียง ๗ คนจากจำนวนกรรมการที่จดทะเบียนไว้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ๑๕ คน ไม่สามารถทำการเลือกตั้งบุคคลให้เป็นกรรมการซ่อมแทนให้ครบจำนวนตามตราสารข้อ ๗ วรรคสอง^๗ เพราะมีกรรมการไม่ครบองค์ประชุมตามตราสารข้อ ๑๔^๘ นั้น เป็นความเห็นที่ถูกต้องแล้ว แม้ว่าตราสารข้อ ๗ วรรคสองกำหนดว่า “ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง กรรมการที่เหลืออยู่นั้นเป็นผู้พิจารณาเลือกบุคคลให้เป็นกรรมการซ่อมแทนให้ครบจำนวน” แต่การแต่งตั้งกรรมการก็ต้องมีการประชุมคณะกรรมการ และที่ประชุมมีมติแต่งตั้งกรรมการตามวิธีการทั่วไป การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการเข้าประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการตามตราสารข้อ ๑๔ โดยนับจำนวนกรรมการจากจำนวนกรรมการทั้งหมดที่จดทะเบียนไว้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ คือ ๑๕ คน มิใช่นับจากจำนวนกรรมการที่เหลืออยู่ ๗ คน ฉะนั้น กรรมการที่เหลืออยู่เพียง ๗ คน ไม่สามารถประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเลือกบุคคลเป็นกรรมการซ่อมแทนให้ครบจำนวนได้ตามตราสารข้อ ๗ วรรคสอง เพราะมีกรรมการไม่ครบองค์ประชุมตามตราสารข้อ ๑๔ ดังกล่าว ดังนั้น แนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้ ควรให้ผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งหรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้แต่งตั้งกรรมการชั่วคราว(ผู้จัดการชั่วคราว) เพื่อให้สามารถประชุม

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

คณะกรรมการเพื่อพิจารณาเลือกบุคคลเป็นกรรมการซ่อมแทนให้ครบจำนวน ทั้งนี้ ตามนัย
มาตรา ๗๙^๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบูรณ์
(นายอมร จันทสมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๗

^๔มาตรา ๗๙ ถ้ามีตำแหน่งว่างลงในจำนวนผู้จัดการ และมีเหตุควรวิตกว่าทั้งตำแหน่งว่างไว้
ช้าไปเกลือกจะเกิดความเสียหายขึ้นได้ไซ้ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งหรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาล
ศาลจะแต่งตั้งผู้จัดการชั่วคราวขึ้นก็ได้